

Rangaista sanueen merkitysoppia¹

Useat tutkijat ovat ohimennen yhdistäneet verbin *rangaista* 'strafen' substantiiviin *ranka* NS mm. 'kaadettu ja karsittu puun runko'. Näiden kahden aivan eri käsittepiireihin kuuluvan sanan välille kutoutuukin luotettava merkitysverkko, kun avuksi otetaan merkityksineen myös esim. murteissa tavattava *rangaista* sanan osittainen synonyymi *rankoa*.

1. Merkitysketjun konkreettisinta osaa kannattaa verbi *rankoa*, jolla on kausatiivinen merkitys 'tehdä rangaksi'. Murteissa tästä on ihmeteltävän harvoja esimerkkejä. Sanakirjasäätiön esimerkikikokoelma sisältää siitä enimmäkseen vain selittäviä huomautuksia kuten *r a n k o a* 'oksia kirveellä puita'/Tem, *r a n k o a* 'tehdä puita rangoiksi'/HeiV. Niin kuin jälkimmäisestä selityksestä näkyy, on etymologinen yhteys kantasanaan *ranka* vielä täysin selvä. *Ranka* on kaikissa murteissamme yleinen suoran, oksattoman puun, nimenomaan polttopuuksi tarkoitetun pienehkön puunrungon nimenä. Sen vuoksi onkin luultavaa, että *rankoa* 'karsia puu' on tunnettu yleisemmin, kuin sieltä täältä kautta Suomen arkistoon saadut harvat maininnat edellyttäisivät.

2. Polttopuuksi aiotun puun karsimisesta on loogisesti helppo siirtyä muunlaiseen 'paljaaksi riistämiseen, repimiseen', jossa jo olennaisena osana on 'vahingoittamisen' merkitys. Käytettävissä olevat tiedot ovat *rankoa* sanasta sen tässä vaiheessa huomattavasti lukuisimmat kuin edellisessä ja keskittyvät selvemmin itämurteiden alueelle. Esim. — Se kuttu *r a n k o o* omenapuita/Län, — Eikä koivuu (nykyään) roatsi ensikeä *r a n k u o*/Sak, — Lampaat *r a n k o i v a t* kasvavan tupakan, so. söivät tupakasta lehdet ja jättivät varatalon syömättä/Jaak, — Kaikki ne ovat *r a n k o n e e t* lehespuut ettei tarvi vastaksia ajatella/PerM.

3. Abstraktisuutta kohti on otettu jo huomattava askel, kun verbi *rankoa* on saanut merkityksen 'pidellä pahoin'. Tätä eivät sanakirjat tunne. Merkitysketjityksen tässä vaiheessa liittyy matkaan myös johdos *rangaista*, jonka tästä käytöstä esiintyy hajamainintoja kautta Suomen. *Rankoa* sanan kohdalla

¹ Otteita Vir. 1958 s. 332 alaviitassa 1 mainitusta opintotutkielmasta.

maininnat ovat sijoittuneet muutaman pitäjän käsittäviksi ryhmiiksi. Sanan negatiivinen affektisuus on lisääntynyt ja tietoisuus sen etymologisesta yhteydestä *ranka* sanaan hävinnyt. Nyt voidaan jo puhua »hevosen rankomisesta» tai »rankaisemisesta», jolloin ei kuitenkaan vielä ole kysymys merkityksestä 'strafen'. Olen jakanut ryhmän esityksen selventämiseksi vielä kolmia:

a) 'Rasittaa, runnella työllä': »tauti rankoo, rankaisee»: — Em mää sunka viitti itteenin kualiaaks r a n k o o semmotten palkan tähren/Vam, — (Toiset ajavat hevosellaan ylettömästi ja) toiset on taas semmoisia ett on niinko klasiaastia heðnen ettei stä r a n k o t a p paljo/Vam, — Tyä r a n k o o ihmistä/Haus. Samassa merkityksessä esiintyy toisenasuinen johdannainen *rangota*: Älä niim paljoo ruumistas r a n k o o, ei mailmaa tyäl valmiiks saa/Pöy. Samoin *rangaista*: — Jos on hevoselle paha, hakkaa ja aijaa säälimättä, kyllä se miäs sen hevosen a r a n k a s e e / Oriv, — Ei s-oor (isäntä) raskinnus sitä (hyvää hevostaan kovilla ajoilla) r a n g a s t a /KauJ. Erikoisena merkitystä säilyttävänä tekijänä on varmaan ollut suhteellisen yleinen konneksio *tauti rankoo* tai *rankaisee*, joka käsittää enemmistön tämän merkityksen maininnoista: — Kyl tauti aina kuitiks r a n k o o (tekee ihmisen voimattomaksi ja heikoksi)/Vam, — Minuva o tässä nyt nii tauvvit r a n k o n a, että tilala ol' ettei männä henkii/Risna, — Ku ellää huonost, ni kyllä taut sitte r a n k a i s o o /Pari, — Enkö minä lie ollu liijjam paljokas jotta taot r a n k a i s o o minuo/Verm-lanti. Kuten *rangaista* sanan käsittävistä esimerkeistä voi päätellä, tuntuu »taudin rankaiseminen» olevan siirtymässä kielitajussa aikaisemmasta merkityksestään 'tauti runtelee' *rangaista* verbin nykyisen ja yleisemmän kirjakielisen käytön piiriin. Koska sille kuitenkin *taudin rankomisessa* on selvä merkitys- ja käyttöparalleeli, se kuulunee 'pahoin pitelemisen' otsikon alle. Huomattava on varsinkin Vermlannissa tavattava sanonta, koska se on säilyttänyt tässä kiinteässä yhteydessä 'pahoin pitelemisen' merkityksen, vaikka sana *rangaista* on yleisemmin siellä saanut käytön 'moittia'. *Taudin rankaisemisen* on tuntenut myös Schroderus, jonka maininta Macerare = Späckia = Einweichen = 'Laichdutta, Rangaista' on näin tulkittava.

b) 'Runnella rikki, turmella, hävittää': — Kova kuivuus tai tulvavesi r a n k o o viljoja ja peltoja/Vam, — Suojat taitoa r a n k o j a välii (lumen) pois (niin että talvi pysyy vähälumisena)/Lemi, — Kovastippa tua tuuli r a n k o o tuata laron kattua (kun tuuli repii ladon kattoa)/AHär, — Lehmät pääsi sotkeen ja syämään, r a n k a s i v a t ne ettei taila tulla mitään/Ait, — Se r a n k a i s u o rukkeita (jos maat aikaisin keväällä paljastuvat, rukiinoraat harvenevat)/Sak, — Kovinpa on sae r a n g a i s s u t rukiita/KanN.

c) 'Käyttää liiksi hyväkseen, »verottaa»': — Kovinpa sä r a n k a s e t sitä kaffeepannua, sanotaan, kun joku juo tavattomasti kahvia/Siikai, — Liiallinen puiden kaataminen on mettän r a n k a i s e m i s t a /KanA. Tämä

merkitys liittyy nähdäkseni lähinnä merkitykseen 'pidellä pahoin', vaikka kysymykseen tietenkin tulee myös 'strafen' merkityksen myöhäisempi kuvaannollinen käyttö. Jälkimmäiseen viittaa se, että tässä tavataan vain verbiä *rangaista* ja että samanlainen kuvaannollinen käyttö esiintyy toisellakin 'rangaista'-merkityksisellä sanalla, nim. verbillä *kurittaa*, jolla se joka tapauksessa on sekundäärinen.

4. Eräänlaisena haarautumana merkityskehityksen ketjussa voi pitää *rankoa* ja *rangota* verbien merkityksiä 'särkeä, kivistaa, kolottaa'. Niiden käyttö on useinkin muuttunut yksipersonaiseksi; voidaan ajatella jotakin tuntematonta tekijää ruumiin, jäsenen tms. 'runtelijaksi'. Tämä ruumiin tilaa koskeva sanonta on muualla paitsi pohjoisimmassa Suomessa yleinen. Näin on ehkä tapahtunut verbien kesken työnjakoa: yleiskielen *rangaista* 'strafen' on luovuttanut 'särkemisen' alueen osittaisille synonyymeilleen. Saman käsitepiirin alueella liikkui jo edellä käsitelty *taudin rankominen*. — Kyl siit tulee joku paha ilma pian, kleini kalvaa ja r a n k o o mun joka jäsentäni, ettei yötä nukutuksaa/Aur, — Joka paikast r a n k o o vaan niät (särkee vähän joka paikasta). Kyl se stää jo r a n k o s pirämän aikaa (jokin tauti)/Pöy. Myös johdos *rangottua* voi esiintyä samassa käytössä: — Paikkan ova nii r a n k o t t u n u, olenk pahast maan tai tulevak kippiäks.

Rankoa sanan usein yksipersonainen ja murteissa harvinainen käyttö 'väsyttää' on luultavasti vain tilapäinen siirtymä merkityksestä 'särkeä, kolottaa'.

5. Kokoelmissa on muutamia esimerkkejä, joissa sana *rankoa* on lähinnä tulkittavissa 'lyömistä, ruumiillista kuritusta' tarkoittavaksi. Tähän erikoistumiseensa verbi on kehittynyt eri puolilla Suomea, vieläpä Länsipohjassa ja Viron Inkerissäkin. Tärkeämpi kuitenkin kuin tämä verrattain harvinainen käyttö on sekä *rankoa* että *rangaista* verbeillä tavattava merkitys 'rangaista, kostaa, koetella'. Tähän ehdittäessä on verbin abstraktistuminen jo sangen pitkällä. Varsinainen kansankieli ei tätä merkitystä tunnu täysin omaksuneenkaan; niinpä murrekokoelmien esimerkit useinkin viittaavat kirjakielen vaikutukseen tai sitten vanhempaa, 'pidellä pahoin' merkitystä vielä lähellä olevaan käyttöön. Esimerkkejä on myös suhteellisen vähän, vaikkapa otettaisiin huomioon *rangaista* verbiä koskevatkin maininnat. Merkitys 'strafen' on enimäkseen kirjakielen käyttämä ja oikeudenkäytisanastoon kuuluva.

Kirjakieli on kuitenkin jo Agricolasta lähtien omaksunut molemmat verbit 'rankaisemisen' merkitykseen: — Sen iälken quin hän käseny on esiuallale, että hänen nitä pitä r a n g o i m a n/ns. Westhin teksti, SKMM I 105, — Waan cusa asia nijn anda, että jombi cumbi puoli pidhäis sanoilla r a n g o i t t a m a n, nijn pitä sen sijtten tapahtuman, cuin asia ombi tutkittu, sekä duo-

mio sanottu, ja eij ennen/Kollanius, SKMM III₂ 468, — Herra tulepi monen tuhanē Pyheins cansa/Domoita [!] tekemen caikein ylitze/ia r a n g a i t z e m a n caikia nijte iotca Iumalattoma [!] ouat/Agr. II 668. Vastaava kohta samanaikaisessa ruotsalaisessa Raamatussa kuuluu seuraavasti: HERREN kommer medh mong tusend helghon/til at sittia doom offuer alla/och s t r a f f a alla them som ogudhachtige äro.

Molemmat verbit esiintyvät tässä merkityksessään vanhoissa sanakirjoissa jo Jusleniuksesta lähtien; *rangaista* sanan tuntee jo Schroderuskin.

Suomen murteissa mainitut näiden verbien merkitykset ovat siis ihmeteltävän harvinaisia. *Rankoa* tavataan tässä käytössä muutamissa pitäjärühmissä Keski-Pohjanmaalla ja kaakkoishämäläisissä murteissa sekä Kannaksella ja yksinäisinä mainintoina Enontekiöltä, Tornionjokilaaksosta ja Länsipohjan Tärännöstä. Tämän omalaatuisen maantieteellisen ryhmityksen selityksenä lienee samoilla alueilla tavattavan 'pidellä pahoin' merkityksen kehittyminen itenäisesti edelleen eikä aikaisempi yhtenäinen merkitysalue. Ehkä kirjakielen omaksuma muoto *rangaista* on pystynyt estämään sanan enemmän leviämisen tämän merkityksisenä. Esimerkkejä johdoksesta *rankoa*: — R a n k o o kun Jumala kerjäläist/Vehk, — Kyllä se olis aika ylepee ihminen mutta köyhyys sitä r a n k o o/Puu, — Ei sais nuin nättiä ja siivua poikaa r a n k u a aina/Perh, — Ei ne sittes sitä r a n k o n h e e t sen enempää (rangaisseet)/Tär.

Johdoksesta *rangaista* ja sen edelleenjohdoksista on murteissamme esimerkkejä tasaisesti kautta Suomen, mutta sangen harvoja. Niissäkin tuntuu usein varsinkin uskonnollisen kirjakielen vaikutus. — Se on kovä r a n k a s t u s, kon tämsel ilmal Raumal jouitu/PyhR, — Ei varaasta siitä r a n k a s t a että varaastaa, mutta siitä ettei osaak kätkee/Hat, — Ei kyllä se on tarpeelliner r a n g a s t u s, sota/Jäms, — Em minä rupia, r a n k a a s u on sun asijas/Isoj.

Viellä eräässä suhteessa on kirjakielessä *rangaista* verbi muuttunut yhä abstraktisemmaksi. Nykysuomen sanakirjakin viittaa verbin kaksijakoisuuteen, mainiten merkityksen 'rangaista' voivan saada sekä henkilö- että asiaobjektin. Samalla se esittää jälkimmäisestä seuraavat näytteet: »Pienimmätkin rikkomukset rangaistiin ankarasti. Rangaistava teko, laiminlyönti. Yritys on rangaistava. Laiminlyönti, jota ei voi rankaisematta sivuuttaa.» Tämä nykyisen yleiskielen käyttö on kuitenkin melkein tuntematon vanhalle kirjakielelle. Suomen suku -tutkimuslaitoksen vanhan kirjakielen sanastosta keräämiäni esimerkkien joukossa on vain viisi asiaobjektin sisältävää lausetta, niistä yksi *rankoa* verbin käsittävä. Kaikki nämä lauseet ovat kirjoittajansa vieraista kielistä kääntämiä. Esimerkkejä: — ia armahda sinuas sijtteki meiden pälle/ia r a n g a i t z e meiden p a h u t e m laupiudhen cansa/ia poisota meilde armolisesta/temen kylle ansstatun Ruttotaudhin rangaijstos/Agr. I 710. Sak-sankielinen vastine: — vnnd erbarm dich doch vnser/vnnd s t r a f f e vnsero

b o s s h e y t mit barmhertzigkeit/vnd nym von vnss gnedigklich/die wol verdiente straffe der Pestilentz/Gumm. s. 494. — HERRA on Kersiueinen/ia swri woimasta/ia ei mite iete r a n g a i t z e m a t/Agr. III 687, Nahum 1: 3. Vastaava kohta Kustaa Vaasan Raamatussa: — HERREN är toligh och aff stora macht/och låter intet o straffat bliffua. Kollaniuksen lainsuomennoksessa on käytetty samalla tavalla ainakin yhdessä kohdassa sanaa *rankoa*: — Laki eij caikia site wahwista jota eij se rangoi, sillä että caicki wärät teöt, eij taita Laki kirjasa ylös luetelda/SKMM III₂ 466.

Puhtaan asiaobjektin sisältäviä esimerkkilauseita olen löytänyt käytettävissäni olleista murrekokoelmista ainoastaan kaksi: — Ei sitä huoli sanuva et se r a n k a i s t u k s e t a jeäp mikeä pahe/Lemi, — Teko liehöö jeänyr r a n k a s e m a t a/RisJ. Lemmin esimerkissä sana nimenomaan mainitaan uudissanaksi, ja Ristijärvenkin lause tuntuu kirjakielestä saadulta. Niinpä voidaan päätellä suomen kielen 'rangaista' -merkityksisen verbin kirjakielessä laajentaneen käyttöaluettaan vieraan kielen vaikutuksesta. Kansan kielitajussa ei tietysti ole voinut olla suuriakaan mahdollisuuksia omaksua asiaobjektin saavaa *rangaista* sanaa, koska tuo sana kaiken todennäköisyyden mukaan on 'pahoipitelemisen' merkityksestä lähtöisin.

6. Vanhassa kirjakielessä, varsinkin Agricolalla, tapaa paljon esimerkkejä *rangaista* verbin käytöstä merkityksessä 'nuhdella'. Tässä on siis kysymyksessä päinvastainen ilmiö kuin *nuhdella* verbin käyttäminen vanhassa kirjakielessä merkityksessä 'rangaista' (siitä ks. Vir. 1958 s. 333). Esimerkkejä: — Nin vloslexit mös monesta Perkelet hwtadhen ia sanoden/ Sine olet CHRISTus se IUMALAN Poica. Nin hen r a n g a i s i n e/ ia ei sallinut heidhen puhua/ Sille ette he tiesit henen oleuan CHRISTUSEN/ Agr. II 176, Luuk. 4: 41. Kustaa Vaasan Raamatussa: — Foro och så diefflanar vth aff mongom/ ropadhe och sadhe/ Tu äst Christus Gudz Son. Tå n e p s t e han them/ och stadde icke til at the skulle tala/ ty the wiste/ at han war Christus. — Site wanha ele hartasti r a n g a i t s e/ waan mana hende ninquin Ise. Nijte Noorija ninquin Welije/Agr. II 581, I Tim. 5: 1. Vastine ruots. Raamatussa: — THen gamla skalt tu icke hårdeligha s t r a f f a/ vthan förmana såsom en fadher/The vnga såsom brödher.

Kuten Kustaa Vaasan Raamatun otteista ilmenee, ruotsin kielessä on vastaavissa paikoin usein käytetty verbiä *straffa*, jonka yleisin merkitys nykykielessä on 'rangaista'. Kluge ja Götze esittävät kuitenkin saksan kielen etymologisessa sanakirjassaan sanalle *strafen* täysin suomen *nuhdella* sanallakin tavattavia merkityksiä, esittävätpä sen alkuperäisimmäksi merkitykseksi 'mit Worten tadeln'. Ruotsin sanaa *straf(f)* 'verweis, Busse' Kluge pitää saksalaisena lainana. Näin ollen Agricolan käyttämässä alkutekstissä oli ilmeisesti

kysymys 'nuhdella'-merkityksisestä sanasta, joka oli siis säilyttänyt vanhemman merkityksensä. Agricola taas ei liene tuntenut tuota ruotsin sanan merkitystä ja käytti siis enempää harkitsematta tuntemansa merkityksen suomalaista vastinetta, ellei joissakin tapauksissa lauseyhteys suorastaan pakottanut muuhun. Tällä tavalla suomen *rangaista* sai käännöslainana vanhaan kirjakieleen merkityksen 'moittia, nuhdella'. Sama vaikutus on ollut puhutulla ruotsilla Vermlannin suomalaisten murteeseen. Siellä kaikki suomen kielessä 'rankaisemista' merkitsevät verbit ovat siirtyneet 'moittimisen' merkitykseen. Niinpä metsäsuomalaisten on täytynyt 'rankaisemista' tarkoittamaan lainata mm. ruotsin kielen sana *tukta*: — T u h t o a uḡkia 'kurittaa'/Vermlanti.

7. Merkitysopillisen selityksen lisäksi lienee paikallaan mainita muutamia murteissa tai sanakirjoissa harvinaisina esiintyviä johdoksia, jotka tukevat edellä sanottua. Mm. Inkerin murteessa tavataan verbi *rangata* : *rankaan*, jonka johtimena on produktiivinen, enimmäkseen deskriptiiviverbeissä tavattava *-aja-* ja kantasananakin jokin substantiivista *ranka* johdettava verbi ja joka merkitykseltään täysin vastaa *rankoa* ja *rangaista* sanoja: — R a n g a t a h a s i t ä k i v a i h ä ä s i i s t o t t e l o o s i t r a n g a s t u s t /Kall, — Ilman syytä (*azjata*) r a n k a j a a m e e s t t y r m ä z /Soikkola, — Mikä tauti hänt r a n k a j a a /Soikkola.

Rangaista muodon johtimen aikaisempi asu on ollut *-itse-*, josta on vielä esimerkkejäkin vanhassa kirjakielessä. Lauri Hakulinen on (SKRK I s. 235) nykyisistä *-itse-*johtoisista verbeistä maininnut esimerkkeinä mm. sanat *ahke-roita* ja *aterioita*, joiden preesensteema saa vartalon *ahkeroitse-* ja *aterioitse-*. Näitä sekä niiden rinnakkaismuotoja *ahkeroi-* ja *aterioi-* taas vastaavat *rangaista* pesyeen johdannaiset *rango(i)* ja *rangoitse-*, joista jälkimmäisen mainitsee ainakin Renvall sanakirjassaan. Edellä jo mainitun johdoksen *rangota* Renvall myös tuntee. On edelleen olemassa johdos *rangella*, jonka merkitys on edellisiin liittyvä mutta toistuvaa tekemistä tarkoittava.

Omalta osaltaan todistaa *ranka* sanan ja *rankoa*, *rangaista* sanojen yhteenkuuluvuutta merkitysparalleeli *rankelo* : *rankeloita*. Edellisestä on murteista vain neljä tietoa: r a n k e l o 'revitty puu'/EnoK, — Huonostik-kasvanup puu on r a n k e l o. Laehasta immeisestä sanotaan: se o niir rankelo/RanS, 'kuihtunut, laiha ihminen'/Ilo. Vastaavat verbitiedot ovat täysin muusta osasta Suomea, mutta kuulunevat silti yhteen: — Heinä tykkäis, mut ruist se r a n k e l o i t t e e, lyä lakoo (turmella, vahingoittaa)/NurJ, — Tappelussa vahvempi huonompansa r a n k e l o i t t e e t a i r a n k e l o i s s e e h y v ä m p ä i v ä ä s e k s. Lehmä r a n k e l o i t t e e sarviillas pensast. Lapsi r a n k e l o i t t e e (kirjassa näkemänsä rumat kuvat)/Sam.

'Strafen' -merkityksistä *ranka* sanaan yhdistettävää verbijohdosta ei lähisukukiellissä ole. Lapissa tavattavat *raŋ'got* 'reprove, correct; irettesette, tukte (P, Kr bare med ord)' ja *rangaštit* 'punish; straffe, tukte' (Nielsen) ovat lainaa suomen kielestä. Kielikuva, jonka merkityksen kehitys on saanut alkunsa puun oksimisesta ja siitä jatkunut pahoinpitelemiseen, on vain suomen kielen alueelle rajoittuva. Rankaisemisen käsite on lainannut ilmaisimiaan mitä erilaisimmilta merkitysaloilta. 'Puun rankominen' on saanut tässä affektisen käytön ja on sellaisessa voimakkaasti levinnyt varsinkin kirjakielen turvin. Rinnakkain kehittyneet sisarsanat *rankoa* ja *rangaista* ovat sitten toteuttaneet osittaisen työnjaon: edellinen on kirjakielessämme enää vain merkityksessä 'karsia rangaksi, rangoksi', jälkimmäiseltä nämä konkreettisimmat käytöt puuttuvat, ja sen merkitysisältö on rajoittunut ilmaisemaan käsitettä 'strafen'.

LAURA KEIPI

Des significations du mot *rangaista*

Le verbe finnois *rangaista* 'punir' et son synonyme *rankoa* sont dérivés du mot *ranka*, signifiant dans tous les patois entre autres 'tronc d'arbre relativement petit, ébranché, destiné à être employé comme combustible'. Aussi dans les patois, le verbe *rankoa* a gardé sa signification concrète originale, 'ébrancher, donner l'aspect d'un *ranka*', tandis que son utilisation dans le sens de 'punir' est relativement rare dans le finnois moderne. De cette signification d' 'ébrancher', il est relativement facile de passer à celle de 'déchirer, lacérer', ayant à l'origine déjà la nuance sémantique 'endommager, maltraiter'. C'est dans cette phase que l'on trouve aussi le dérivé *rangaista*, dont la signification 'maltraiter' est relevée dans de rares attestations partout en Finlande. Les verbes ont aussi un sens secondaire, 'faire mal, lacerer', dont l'emploi à une seule personne s'explique par le fait que l'on comprend un facteur inconnu comme une entité qui 'maltraite' ou 'blesse' le corps ou un membre. Les attestations relatives à ces deux verbes dans le sens connu

de la langue littéraire, 'punir', sont étonnamment peu fréquentes dans les dialectes et n'appartiennent, selon toute évidence, qu'à la langue judiciaire, du moins à l'origine. La forme du verbe *rangaista*, ayant un objet pour complément direct, qui est mentionnée par le Dictionnaire du Finnois Moderne, n'est pas employée dans la langue complément direct est dû, dans la langue littéraire, à une calque sur une langue étrangère.

Dans les dialectes et dans les anciens documents, on peut trouver encore quelques autres verbes formés à partir du mot *ranka* dont la signification confirme ce qui a été dit ci-dessus. Aucun de ces verbes n'est toutefois trouvé dans les langues apparentées au finnois, même pas celles qui en sont le plus proches, pas plus que ceux qui ont déjà été mentionnés ci-dessus. L'apparition des verbes de ce groupe et la spiritualisation partielle ou totale de leur signification s'est manifestée uniquement dans le domaine du finnois.

LAURA KEIPI